

# **ПРЫНЦЫПЫ, НОРМЫ, КРЫНІЦЫ**

Курс па выбары «Права ў сучасным грамадстве»,  
гістарычны факультэт БДУ, 2012-2013 навучальны год,  
старшы выкладчык кафедры крыніцазнаўства БДУ А.М. Назаранка

№3

**ПРИНЦИПЫ**

# Прынцыпы. Што і навошта

Асноўны змест, сутнасць права

- Каштоўнасны арыенцір
- Сістэматызуючы фактар
- Правапрымяняльны інструмент

# Прынцыпы. Якія

- Агульнаправавыя
- Міжгаліновыя (напр. - прыналежнасць, парадак ажыццяўлення судовай улады)
- Галіновыя (напр. у працоўным праве)
- Інстытутаў права (унутрыгаліновыя)

# Прынцыпы. Якія. АПМП

- непряманення сілы або пагрозы сілай;
  - мірнага вырашэння міжнародных спрэчак;
  - неўмяшання ва ўнутраныя справы;
  - абавязку дзяржаў супрацоўнічаць адна з адной;
  - раўнапраўя і самавызначэння народаў;
  - суверэннай роўнасці дзяржаў (+тэрытарыяльнай цэласнасці);
  - добрасумленнага выканання ўзятых на сябе абавязацельстваў
- 
- факультатыўныя
    - непарушнасці дзяржаўных межаў
    - павагі правоў і свабод чалавека

нормы права

# ≈прыкметы

- абавязковасць
- санкцыянаваны характар
- фармальна вызначаныя
- прадастаўляюча-абавязваючы характар
- функцыянальная скіраванасць

# структура

- гіпотэза
- дыспазіцыя
- санкцыя



# ВІДЫ

- Па прадмеце
- Па юрыдычнай сіле
- Па часе дзеяння
- Па коле асоб
- Ступень абагульненасці
- Характар прадпісаных паводзін

форми/кряніцы права

# формы/критерии

- нормативный правовой акт
- правовой прецедент
- правовой обычай
- правовая доктрина
- принцип права
- нормативная договорная
- судебный обычай

# НПА

афіцыйны дакумент устаноўленай формы, прыняты (выдадзены) у межах кампетэнцыі ўпаўнаважанага дзяржаўнага органа (службовай асобы) або шляхам рэферэндуму з захаваннем устаноўленай заканадаўствам Рэспублікі Беларусь працэдуры, які змяшчае агульнаабавязковыя правілы паводзінаў, разлічаныя на нявызначанае кола асоб і неаднаразовае прымяненне